

Warszawa, dnia 14 lutego 2014 r.

INSPEKCJA WETERYNARYJNA

GŁÓWNY LEKARZ WETERYNARII

Janusz Związek

Dr Lech Bloch
Łowczy Krajowy
Polski Związek Łowiecki
Ul. Nowy Świat 35
00-029 Warszawa

Nasz znak: GIWz- 402-43/2014(3)

Dot. sprawy nr: -

pismo z dnia: -

Stenowany Peruk!

Główny Lekarz Weterynarii przekazuje w załączeniu materiały informacyjne dla myśliwych dotyczące afrykańskiego pomoru świń, przygotowane przez ekspertów z Zakładu Chorób Świń PIW-PIB w Puławach, z prośbą o umieszczenie ich na stronach internetowych Polskiego Związku Łowieckiego, a także kolportaż materiałów wśród myśliwych w celu poinformowania o zagrożeniu, jakie stwarza wirus afrykańskiego pomoru świń.

Janusz Związek

GŁÓWNY LEKARZ WETERYNARII
Janusz Związek

Do wiadomości:

- Państwowy Instytut Weterynarii – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach

Główny Inspektorat Weterynarii ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
tel.: (22) 623-20-88, fax: (22) 623-14-08, e-mail: wet@wetgiw.gov.pl, www.wetgiw.gov.pl

Afrykański pomór świń

materiały szkoleniowe dla myśliwych i leśników

Iwona Markowska - Daniel, Zygmunt Pejsak

**Krajowe Laboratorium Referencyjne ds. ASF
PIWet - PIB w Puławach**

Luty, 2014

Afrykański pomór świń (ASF)

**nieuleczalna wirusowa
choroba świń i dzików**

**Ludzie są niewrażliwi
na zakażenie wirusem ASF**

**Wystąpienie ASF
w populacji świń lub dzików
decyduje o tym, że kraj lub
region, w którym stwierdzono
ognisko choroby traci prawo
eksportu świń i mięsa
wieprzowego**

**Zwalczanie ASF polega
w pierwszej kolejności
na uniemożliwieniu
wprowadzenia wirusa
ASF na obszar kraju**

**Ze względu na fakt, że ASF
występuje u naszych
sąsiadów (Rosja, Białoruś,
Ukraina, Litwa) istnieje
ogromne zagrożenie, że
choroba przedostanie się na
terytorium Polski**

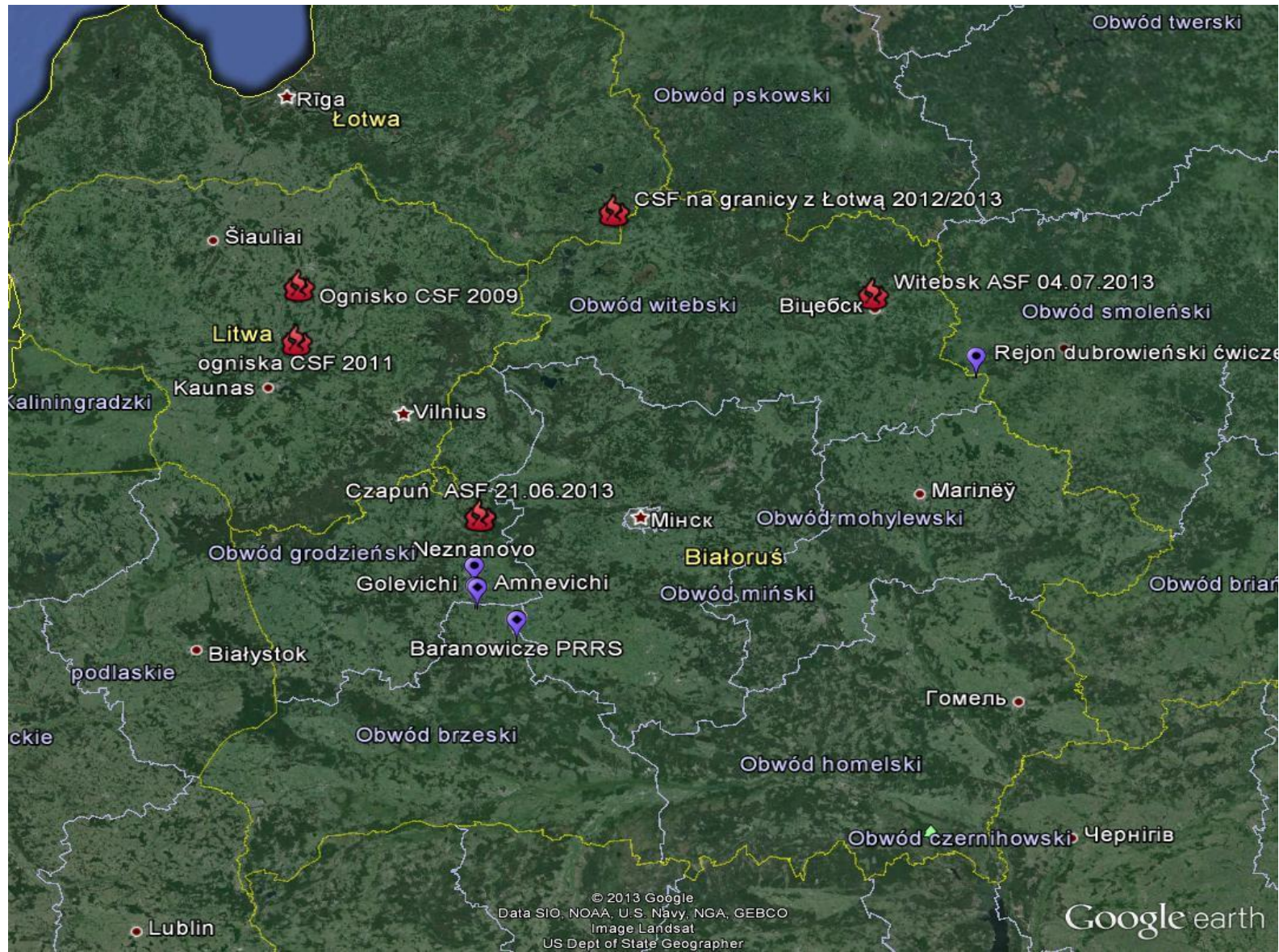
Występowanie ASF w krajach sąsiadujących z Polską

sytuacja do dnia 3.02.2014.- wg. danych oficjalnych

- **ROSJA - 597 ognisk w tym: 322 ogniska u świń oraz 233 u dzików (od 2007 do 2014 r).**
- **BIAŁORUŚ - 2 ogniska u świń (2013 r.)**
- **UKRAINA - 1 ognisko u dzików (2014 r.)
1 ognisko u świń (2014 r.)**
- **LITWA - 2 ogniska u dzików (2014 r.)**

Ogniska ASF i CSF na Białorusi w 2013/14 r.

(wg. danych oficjalnych)

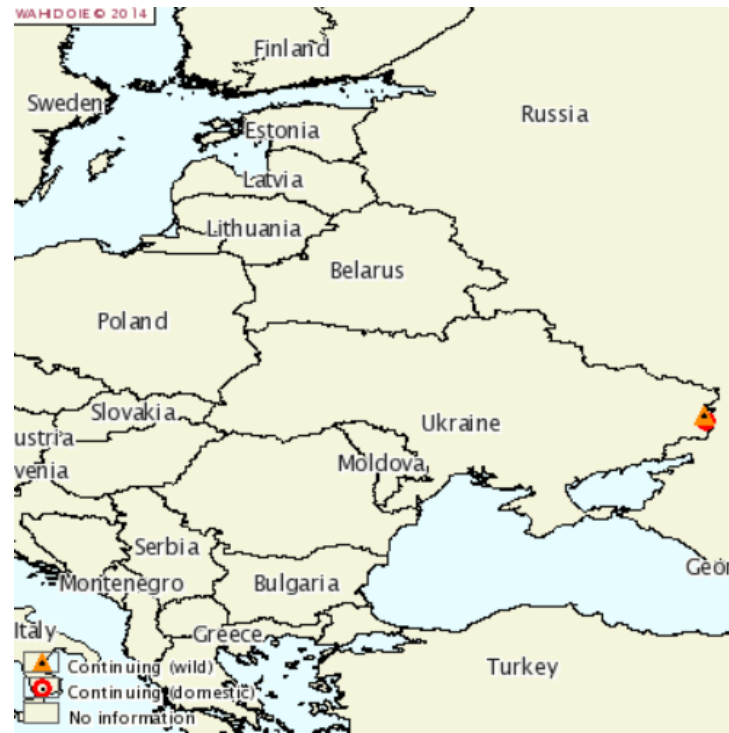

2 ogniska ASF na Ukrainie, wg. OIE

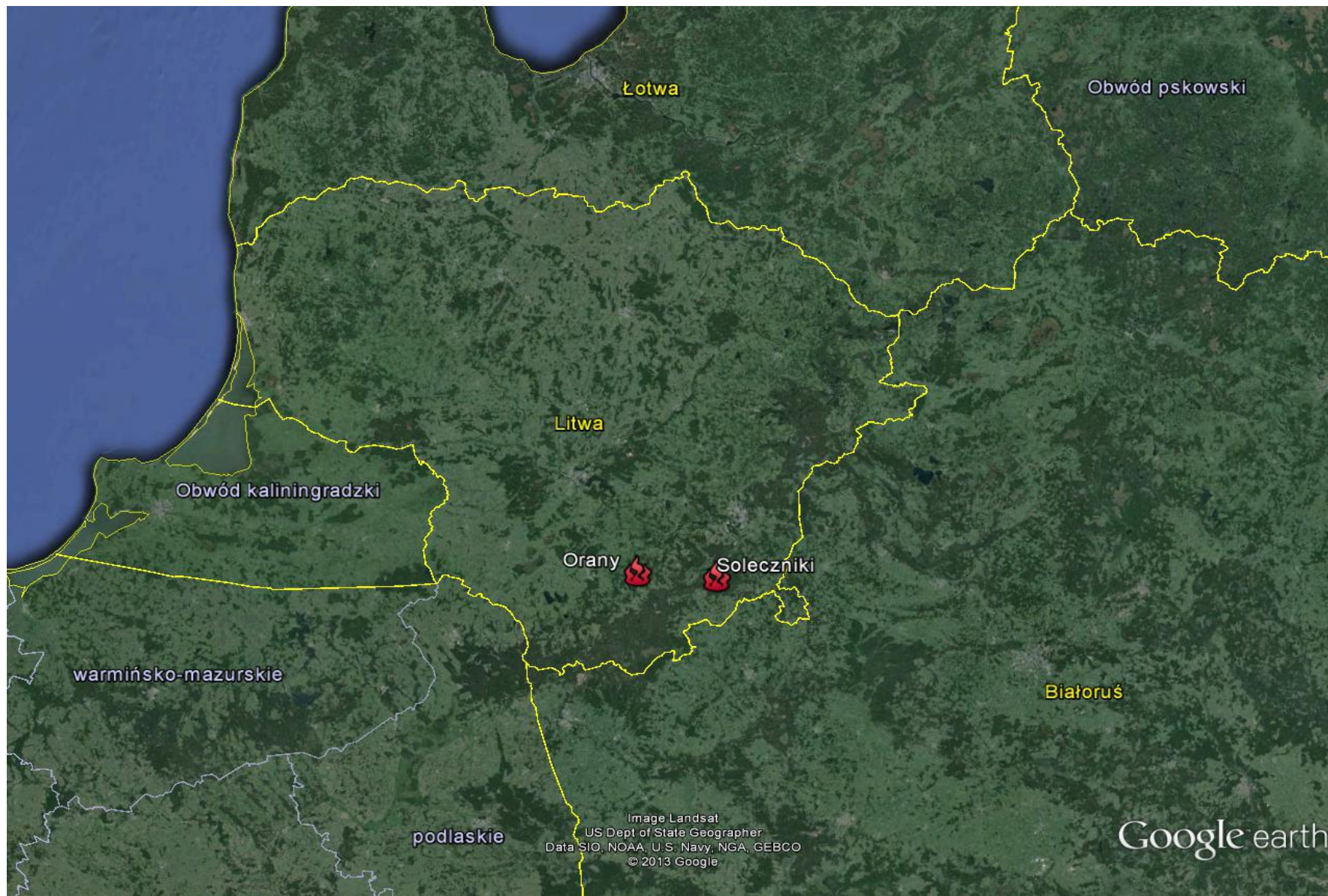
(poprzednie ognisko VII 2012 r., Zaporozże)

**6.01. 2014 r. - rejon staniczno-łuhański - dzik
rzeka Derkul, 4 m od granicy z Rosją, 1100 km od granicy Polski**

**31.01.2014 r. - świnie
(chlewnia przyzagrodowa, 26 świń, 5 padło)**

2 ogniska ASF na Litwie; 24.01.2014.

Wprowadzenie wirusa ASF do Polski jest możliwe poprzez:

- 1. Przewożenie (przemyt) przez osoby zza wschodniej granicy żywności, a następnie skarmianie świń resztkami lub wyrzucenie odpadów do lasów i kontakt dzików z odpadami.**
- 2. Migrację dzików - zagrożenie głównie dotyczy woj. wschodnich.**
- 3. Środki transportu**

Prawdopodobne drogi wprowadzenia ASFV na terytorium Polski - wektory

**W przypadku przedostania się
wirusa ASF na obszar kraju
(co jest wysoce prawdopodobne),
najważniejszym jest szybkie
jego wykrycie
oraz nie dopuszczenie do
zawleczenia wirusa do stada
świń!**

Sukces

w obronie kraju przed wirusem ASF

zależy w istotnym stopniu

od poziomu świadomości

myśliwych, leśników, producentów świń

oraz sprawności działania inspekcji

weterynaryjnej

i innych odpowiednich służb

Myśliwi/leśnicy

- **powinni zwiększyć aktywność w zakresie poszukiwania chorych i padłych dzików,**
- **powinni niezwłocznie powiadomić powiatowego lekarza weterynarii o znalezieniu chorego/padłego dzika,**
- **sekcja dzika może być wykonywana wyłącznie przez lekarza weterynarii**

Myśliwi/leśnicy

- przestrzegać zasad higieny po polowaniach

(nie pozostawiać patrochów w lesie po zakończeniu polowania - kontakt z krwią zwierzęcia zakażonego stanowi największe zagrożenie zakażenia innych osobników; dezynfekować sprzęt łowiecki).

Myśliwi/leśnicy:

- 1. nie powinni hodować świń**
- 2. powinni unikać wchodzenia do chlewni**
- 3. lek. wet. myśliwy powinien unikać wchodzenia do chlewni w czasie min. 48 godz. od polowania**
oraz
przestrzegać zasad dezynfekcji pojazdu, zmiany obuwia i odzieży

Szybkie wykrycie ASFV

**umożliwia wdrożenie
postępowania
mającego na celu
ograniczenie możliwości
szerzenia się choroby**

Koszty działań związane z likwidacją 1 ogniska ASF

(stado liczące 40 świń)

to około 720 000 zł

Stado liczące 20 000

świń – około 15 milionów zł.

(Koszty poniesie budżet Państwa)

Afrykański pomór świń
dotyczy
wszystkich grup wiekowych
i obu płci

Objawy kliniczne u dzików (są takie same jak u świń)

- 1. Zwiększone padnięcia (w ciągu kilku/kilkunastu dni po zakażeniu chore dziki masowo padają.**
- 2. Gorączka, osłabienie, utrata apetytu, zaburzenia w poruszaniu się, utrata orientacji, ograniczony odruch ucieczki.**
- 3. Problemy w oddychaniu, pienisty lub krwisty wypływ z nosa.**
- 4. Sinica skóry, uszu, boków brzuch, wybroczyny na skórze.**
- 5. Biegunka z domieszką krwi, wymioty.**

Nie wszystkie objawy pojawiają się jednocześnie!

Objawy kliniczne

Źródło: EURLds. ASF, Valdeolmos Hiszpania

Objawy kliniczne

Źródło: EURLds. ASF, Valdeolmos Hiszpania

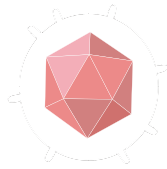
**Ogromna oporność
wirusa ASF
na czynniki
środowiskowe**

Ogromna oporność na działanie czynników środowiskowych (wysychanie, gnicie, temp., zmiany pH) !!

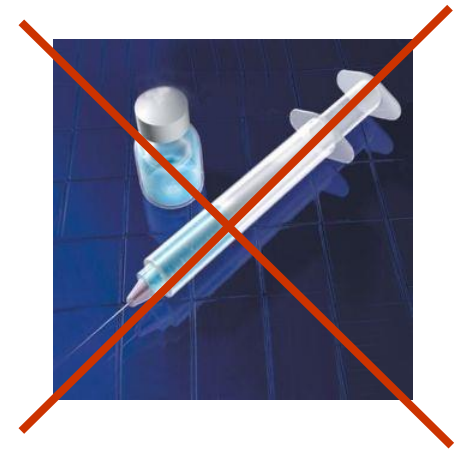

Warunki	Przeżywalność	Źródło
Krew (4°C)	18 m-cy	Iowa, 2006
Kał (20°C)	11 dni	Iowa, 2006
Zanieczyszczone kojce	1 m-ąc	Iowa, 2006
Temperatura 56°C	70 min.	Mebus i wsp. 1998 W: Foreign Animal Diseases
Temperatura 60°C	20 min.	Mebus i wsp. 1998 W: Foreign Animal Diseases
pH<3.9 lub pH>11.5 (podłoże bez surowicy)	Minuty	Mebus i wsp. 1998 W: Foreign Animal Diseases/Plowright,1994
pH 13.4 podłoże bez surowicy	21 godz.	OIE
pH 13.4 podłoże z 25% surowicy	7 dni	OIE

PRODUKT	PRZEŻYWALNOŚĆ (DNI)
Mięso mrożone	1000
Odkostnione mięso	105
Mięso z kością	105
Mięso mielone	105
Solone mięso odkostnione	182
Solone mięso z kością	182
Gotowane mięso odkostnione	0
Gotowane mięso z kością	0
Mięso konserwowane	0
<u>Suszone mięso odkostnione</u>	300
Suszone mięso z kością	300
<u>Wędzone mięso odkostnione</u>	30
Chłodzone mięso odkostnione	110 (5 m-cy)
Chłodzone mięso z kością	110
Suszony tłuszcz	300
Podroby	105
<u>Skóra/tłuszcz</u>	300

Zwalczanie

- Zakaz leczenia !!!
- Brak szczepionek

Zwalczanie

Metody administracyjne

Państwowy Instytut Weterynaryjny Państwowy Instytut Badawczy (PIWet- PIB) w Puławach

PIWet – PIB

**Krajowe Laboratorium Referencyjne ds. ASF
udziela wszelkich informacji
nt. rozpoznawania ASF**

Afrykański pomór świń u dzików

Przed dwoma tygodniami potwierdzone zostało wystąpienie afrykańskiego pomoru świń (ASF) na Litwie. Tym samym wirus ASF (ASFV) znalazł się na obszarze Unii Europejskiej (UE). Biorąc pod uwagę fakt, że regulacje prawne UE zakładają, że w przypadku wystąpienia ASF na terenie jakiegokolwiek kraju wspólnoty, zamyka się obrót trzodą chlewną oraz mięsem nie w całym kraju, jak to miało miejsce w przeszłości, a jedynie w okręgach zapowietrzonym i zagrożonym, oraz mając na uwadze fakt, że ASFV może krążyć w populacji litewskich dzików, zagrożenie wprowadzenia ASFV na terytorium innych, szczególnie sąsiadujących z Litwą krajów UE, jest bardzo wysokie.

Fakt, występowania ASFV w populacji dzików stwarza potrzebę włączenia myśliwych oraz leśników w program szkolenia, którego celem jest uświadomienie roli myśliwych i leśniczych w ochronie Polski przed rozprzestrzenieniem się ASF w populacji dzików bytujących w naszych lasach, a tym samym ochronę krajowych stad świń przed wirusem ASF, który w pierwszej kolejności może znaleźć się wśród dzików.

Poniżej zostały przedstawione najczęściej zadawane pytania dotyczące ASF u dzików wraz z odpowiedziami.

Czym jest afrykański pomór świń?

Afrykański pomór świń jest nieuleczalną chorobą wirusową, która występuje wyłącznie u świń i dzików. W krajach afrykańskich - na południe od Sahary, w których choroba ta pojawiła się około 100 lat temu i występuje sporadycznie do dzisiaj, podobnie jak na półwyspie iberyjskim, gdzie ASF został zwalczony w 1999 r., wirus ASF może być przenoszony również przez kleszcze - gatunek, który w naszej strefie klimatycznej nie odgrywa istotnej roli.

Jaki jest przebieg i objawy kliniczne ASF u dzików?

U dzików europejskich infekcja prowadzi do bardzo ciężkich, ale nieswoistych objawów ogólnych, jak gorączka, osowienie, utrata apetytu, zaburzenia w poruszaniu się i problemy w oddychaniu. Wystąpić mogą również krwawienia (z nosa, krwawa biegunka, krwawienia skóry). Chore zwierzęta wykazują między innymi ograniczony odruch ucieczki lub inne objawy, jak niechęć do poruszania się i utrata orientacji. Choroba dotyczy wszystkich grup wiekowych i obu płci dzików w równym stopniu i w większości przypadków prowadzi do padnięć zwierząt w okresie 7 - 10 dni po zakażeniu.

Po przekrojeniu zwłok dzika należy zwrócić uwagę na: przekrwione i powiększone węzły chłonne, powiększoną śledzionę i wybroczyny w narządach wewnętrznych, w skórze lub pod skórą. Płuca i drogi oddechowe są często wypełnione pianą.

Brak wymienionych zmian nie wyklucza, że przyczyną nagłego padnięcia dzika, a częściej większej liczby dzików, może być ASF. Z tego powodu zauważenie zwiększonych padnięć dzików powinno stanowić sygnał do podejrzenia ASF. Sekcja dzików powinna być wykonana wyłącznie przez lekarza weterynarii.

Jak choroba jest przenoszona?

Choroba może być przenoszona bezpośrednio ze zwierzęcia na zwierzę lub pośrednio przez zanieczyszczone przedmioty. W niekorzystnych okolicznościach, do wprowadzenia wirusa na teren naszego kraju, może wystarczyć porzucona kanapka z wędliną sporządzona z mięsa chorego dzika lub świni. Szczególnie niebezpieczna w aspekcie przenoszenia zarazy jest krew dzików. Najmniejsza ilość krwi wystarczy do zakażenia wrażliwych dzików lub świń.

Na co należy zwrócić uwagę?

Wskazane jest zdawanie sobie sprawy z faktu, że aktualnie dziki mogą być ważnym wektorem we wprowadzeniu wirusa ASF do Polski i jego szerzeniu się w populacji dzików, a później świń.

Prosi się zatem myśliwych i leśników o zwrócenie uwagi na zwiększone padnięcia w lesie dzików i poinformowanie o tym fakcie powiatowego lekarza weterynarii (PLW), bezpośrednio, lub za pośrednictwem organów administracji lokalnej. Należy także pobrać próbki do badań laboratoryjnych, które zostaną przesłane do laboratorium przez PLW. Optymalne są próbki krwi i śledziony, ewentualnie węzły chłonne, migdałki, płuca, a w ostateczności, jeśli brak jest wymienionych narządów w tuszy dzika, kość długa lub mostek. Do badań mogą być przesłane nawet tkanki z postępującym procesem gnilnym.

Szczególnie ostrożnym należy być z przedmiotami zanieczyszczonymi krwią lub, które miały z nią kontakt. Do tych przedmiotów należą sprzęt łowiecki, buty, ubiór, szmaty, naczynia, noże.

Prosi się myśliwych o przestrzeganie zasad higieny po polowaniach (nie pozostawianie patrochów w lesie po zakończeniu polowania; dezynfekcję sprzętu łowieckiego).

Myśliwi powinni unikać wchodzenia do chlewni min. Przez 48 godz. od zakończenia polowania.

Litwa jest atrakcyjnym krajem dla turystów i myśliwych. Należy zdawać sobie jednak sprawę, że trofea i inne produkty z dzików mogą stanowić źródło wirusa i stwarzać ryzyko przeniesienia wirusa ASF i dalszego szerzenia się choroby. To samo dotyczy ubioru i innych przedmiotów.

Jak choroba jest zwalczana?

Niestety nie ma szczepionki przeciw afrykańskiemu pomorowi świń, dlatego w zwalczaniu ASF wśród dzików najważniejsze jest zachowanie środków ostrożności i regulacja ich populacji.